

**NUSIKALTIMŲ IR KITŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ PREVENCIJOS PROJEKTŲ
(PROGRAMŲ)
KONKURSO DALYVIŲ PARAIŠKOS APRAŠAS**

1. Projekto pavadinimas. **„KEISKIS IR KEISK“**
2. Projekto rengėjo (rengėjų) pavadinimas, adresas, telefonai, el. pašto adresas, banko sąskaita.

Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Anykščių rajono policijos komisariatas
Adresas: Troškūnų g. 3, LT-29111 Anykščiai
Tel. (8 381) 58 140, faks. (8 381) 59 265
El. p. anysciurpk.bud@policija.lt

Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato duomenys ir sąskaita
Adresas: Aušros g. 22, LT-28242 Utena
Banko sąskaita:
Kodas 290218260
PVM mokėtojo kodas LT100005259316
Sąskaitos Nr. LT127300010129236529

3. informacija apie projektą:

- 3.1. esamos situacijos (problemos) analizė.

Išanalizavus policijos pareigūnų, dirbančių su nepilnamečiais, vykdomą prevencinį darbą, buvo pastebėta, kad kiekvienais metais turime dalį vaikų, nuo 15 iki 17 metų amžiaus, kurie pastoviai linkę nusikalsti, jie daugiau nei kiti bendraamžiai linkę vartoti alkoholinius gėrimus, daryti kitus administracines teisės pažeidimus. Šie jaunuoliai dažnai tampa neformaliais lyderiais, į žalingus įpročius dažnai įtraukia ir kitus bendraamžius. Buvo pastebėta, kad dažniausiai šie jaunuoliai nėra linkę bendrauti su pedagogais, pareigūnais, nors jie ir po keliolika kartų bausti už įvairius administracines teisės pažeidimus, kai kurie po du, tris kartus teisti, tačiau šios baudžiamosios priemonės jiems didelės įtakos nedaro. Dažniausiai šie jaunuoliai, nesulaukę pilnametystės pakliūna į įkalinimo įstaigas, kur dažnai įgauna neigiamos patirties, grįžę į visuomenę sunkiai adaptuojasi, dažnai su teisėsauga problemų turi visą gyvenimą.

2011 metais tokių nepilnamečių Anykščių rajone buvo 11. Buvo atliktas tyrimas kurio metu buvo bendrauta su šiais jaunuoliais, jų tėvais, mokytojais, bendraamžiais ir nustatyta, kad dažniausiai šie vaikai yra iš probleminių, nepilnų šeimų, santykiai su tėvais dažnai būna konfliktiški, mokykloje šie jaunuoliai sukelia daug problemų, praleidinėja pamokas, trukdo kitiems mokytis, dažniausiai sulaukus 16 metų jie iš mokyklų pašalinami, nebent teismas įpareigoja juos mokytis toliau. Didžioji vaikų dalis jų vengia, dėl šios priežasties šie nepilnamečiai supratimą ir palaikymą randa tik panašių nepilnamečių draugijose. O tokiose draugijose dažnai prasideda teisėtvarkos pažeidimai, alkoholio, narkotikų vartojimas.

- 3.2. tikslas.

Vykdyti teisės pažeidimų prevenciją, mažinti alkoholio, narkotikų vartojimą nepilnamečių tarpe, plėtoti policijos, mokyklos ir bendruomenės bendradarbiavimą sprendžiant linkusių nusikalsti vaikų problemas.

3.3. uždaviniai.

- keisti linkusių nusikalsti vaikų aplinką;
- organizuoti šių vaikų užimtumą;
- įtraukti šiuos vaikus į kūrybinę veiklą;
- siekti, kad šie vaikai kuo daugiau bendrautų su aktyviu ir kūrybingu jaunimu;
- formuoti šių vaikų socialinius įgūdžius, keisti žalingus įpročius.

3.4. priemonės.

Projektą „Keiskis ir keisk“ vykdėme sportiniu principu, buvo sudarytos keturios vaikų komandos, kurios keturis mėnesius rungtyniavo tarpusavyje dėl taškų ir prizų. Komandą sudarė du policijos įskaitoje esantys vaikai ir du moksleiviai savanoriai. Projektas buvo suskirstytas į du etapus:

I etapas. Siekiant, kad komandos tarpusavyje susipažintų, suprastų projekto esmę, taisykles, 2011-04-08 Anykščių rajono Troškūnų vienuolyno patalpose vyko projekto atidarymas. Buvo paskelbtos projekto taisyklės, prisistatė komandos, komandoms paskirtos pirmosios užduotys, vyko įvairūs susipažinimo žaidimai, vakarienė.

Pirmame projekto etape, kuris truko du mėnesius, iki birželio vidurio, kiekviena komanda turėjo rūpintis dviem socialiai remtinais senyvo amžiaus žmonėmis (komunikabilius, norinčius bendrauti su jaunimu, senyvo amžiaus žmones padėjo atrinkti Anykščių savivaldybės socialinės paramos skyrius). Taip pat kas dvi savaites komandos gaudavo temą, pagal kurią turėdavo sukurti ir įvykdyti projektą. Kas dvi savaites visi projekto dalyviai rinkosi dviejų savaitių veiklos vertinimui. Pirmame projekto etape, kiekviena komanda turėjo suorganizuoti po vieną tokį projekto dalyvių susirinkimą.

Susirinkimuose buvo vertinami komandų vykdyti projektai, jų nauda, sudėtingumas, išradingumas, taip pat vertinome kaip komandoms sekėsi rūpintis senyvo amžiaus asmenimis, buvo žiūrima šių asmenų atsiliepimų, jiems teikiamos pagalbos sudėtingumas, šių žmonių užimtumo organizavimas ir t.t. Komandas vertino iš įvairių institucijų atstovų sudaryta komisija. Komandos buvo vertinamos taškais. Pirmo projekto etapo pabaigoje taškais įvertinome kaip kiekviena komanda sugebėjo suorganizuoti projekto dalyvių susirinkimus, kaip pristatė savo mokyklą ar miestelį, suorganizavo susirinkimo vietą, kiek įdėjo kūrybiškumo, pastangų.

Pirmo etapo baigiamasis renginys: 2011 birželio 20- 22 d. projekto dalyvių kelionė su dviem nakvynėmis į Zarasų poilsio ir pramogų „Paščio“ kaimo turizmo sodybą Zarasų rajone.

II etapas. 2011 liepos mėnesį planavome projekto dalyvius įdarbinti vienam mėnesiui, tačiau tai pasirodė beveik neįmanoma, todėl kaip alternatyvą pasirinkome neatlygintą pagalbą įvairioms įstaigoms: UAB „Anykščių komunaliniam ūkui“, A. Baranausko ir A. Vienuolio – Žukausko memorialiniam muziejui, taip pat savo iniciatyva tvarkėme Anykščių miestą, jaunimo mėgstamose rinktis vietose rinkome šiukšles. Šiame etape vertinome komandų dalyvavimą darbuose, elgesį.

2011-08-10 įvyko projekto uždarymo renginys. Kurio metu buvo aptarti projekto rezultatai, išrinktos projekte nugalėjusios komandos, įteikti prizai.

Komandų vertinimo lentelė:

Pirmame projekto etape, kas dvi savaites, vertintos sritys	Taškų suma
Senelių priežiūra	80
Vykdytas projektas	80
Mokyklos lankomumas	40 (komandos nariui praleidus pamoką minus 1 taškas)

Projekto dalyvių susirinkimo organizavimas (vertinama susirinkimą organizavusi komanda)	100
Antrame projekto etape kas savaitę vertinome	
Dalyvavimą darbuose	Komandos nario nedalyvavimas minus 5 taškai
Vertinamas kiekvieno komandos nario nuveiktas darbas, iniciatyvumas, elgesys	Iki minus 5 taškų
Viso projekto metu	
Komandos nario padarytas administracinės teisės pažeidimas (alkoholio vartoms, rūkymas ar kt.)	Minus 40 taškų
Komandos nario padaryta nusikalstama veika	Komanda diskvalifikuojama

3.5. vykdymo trukmė, tęstinumas.

2011 metais projektas „Keiskis ir keisk“ vykdytas keturis mėnesius, nuo balandžio 8 d. iki rugpjūčio 10 dienos. Pirmą projektą „Keiskis ir keisk“ vykdėme 2010 metais, kadangi rezultatai buvo geri, šį projektą patobulinome ir vykdėme 2011 metais, ar projektą vykdysime šiais metais, kol kas neaišku, tai priklausys ar bus gautas projektui finansavimas.

3.6. vykdytojai.

Projekto autorius ir koordinatorius - Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Anykščių rajono policijos komisariato Viešosios policijos skyriaus viršininkas Valdas Palionis

Pagalbininkai. Mokyklų, kurių moksleiviai dalyvavo projekte socialiniai pedagogai, jaunieji policijos rėmėjai.

3.7. dalyviai (tikslinė grupė).

Savanoriškai projekte sutikę dalyvauti policijos įskaitoje esantys 15-17 m. amžiaus 8 vaikai ir 8 savanoriai moksleiviai 17-18 m. Vykdydami šį projektą labai svarbu į komandas tinkamai atrinkti moksleivius savanorius, nes kaip parodė dviejų metų patirtis, projekto sėkmė daugiausiai priklauso nuo jų asmeninių savybių, suinteresuotumo, pasiaukojimo. Šie vaikai turi turėti lyderio savybių, mokėti lengvai bendrauti, turėti projektų vykdymo patirties. Juos projektui atrenkame maždaug du iš šimto norinčių dalyvauti moksleivių. Atrenkant moksleivius į komandas, stengėmės, kad jie būtų iš vienos mokyklos, ar netoli vienas nuo kito gyventų, nes projekto metu reikia daug tarpusavyje bendrauti.

Taip pat vykdydami projektą pastoviai talkino 4 jaunieji policijos rėmėjai, komandoms padėjo mokyklų socialiniai pedagogai, kurie taip pat pastoviai teikė informaciją apie projekto dalyvių pamokų lankomumą, elgesį.

3.8. vykdymo vieta.

Anykščių rajono teritorija.

3.9. partneriai, rėmėjai.

Anykščių rajono savivaldybė – finansuoja projektą;
Anykščių rajono Kavarsko vidurinė mokykla;
Anykščių Jono Biliūno gimnazija;
Anykščių Antano Baranausko vidurinė mokykla;
Anykščių rajono Viešintų pagrindinė mokykla;
Anykščių rajono savivaldybės socialinės paramos skyrius;

UAB „Anykščių komunalinis ūkis“
A. Baranausko ir A. Vienuolio – Žukausko memorialinis muziejus;
Anykščių savivaldybės Švietimo centro psichologė Neringa Grybienė;
Ir daug kitų organizacijų ir asmenų, į kuriuos komandos kreipiasi pagalbos vykdydamos savo projektus.

3.10. sąmata.

Projekto atidarymo renginys – 500 lt.;
Kuro sąnaudos – 750 lt.;
Komandų susirinkimų organizavimas – 350 lt.;
Pirmosios projekto dalies baigiamasis renginys, kaimo turizmo sodyba, dažasvydis, maitinimas – 1700 lt.
Projekto baigiamasis renginys – 250 lt.
Prizai komandoms nugalėtojoms – 1350 lt.
Viso: 4900 lt.

3.11. rezultatai.

1. **Nauda policijos įskaitoje esančiam jaunimui:** projekte šie jaunuoliai įgauna visiškai naujos patirties, projekto laikotarpiu jie yra užimti, daug laiko praleidžia su pačiais geriausiai, kūrybingiausiai rajono moksleiviais, keičiasi požiūris vienių į kitus, laužomi susiformavę stereotipai. 2010 metais „Keiskis ir keisk“ projekte dalyvavę policijos įskaitoje esantys jaunuoliai per metus neįvykdė naujų nusikalstamų veikų, tik vienas iš jų įvykdė administracinės teisės pažeidimą.
2. **Nauda projekto savanoriams:** Projekte dalyvavę vaikai pakeitė savo nuomonę apie projekte dalyvavusius „blogiukus“, jei iki to jie šių vaikų vengė, netgi šiek tiek prisibijodavo, tai po projekto jie pripažino, kad tai toks pat jaunimas kaip ir jie, tik su šiek tiek kitokia gyvenimo patirtimi, elgsena;
3. **Nauda policijai.** Pareigūnai per šį projektą įgauna progą geriau pažinti jaunimą, suprasti jų problemas, elgseną. Projekto metu daug bendraujant su šiuo jaunimu atsiranda tarpusavio supratimas, po to daug lengviau spęsti įvairias problemas.
4. **Nauda visuomenei.** Į šį projektą yra įtraukiama daug įstaigų, organizacijų, bendruomenių, atsiranda geresnis bendradarbiavimas tarp šių institucijų, projekto metu vykdomi įvairūs visuomenei naudingi projektai, tvarkoma aplinka, padedama senyvo amžiaus žmonėms.

Geriausiai projektas pristatomas, parodomi jo rezultatai, apie 2010 metais vykdytą projektą „Keiskis ir keisk“ sukurtame filme, kurį pridėdame.

3.12. kita svarbi, su projektu susijusi informacija.

Vykdamas šį projektą stengėmės ugdyti vaikų kūrybiškumą, savarankiškumą, todėl jiems išskeldavome pakankamai sudėtingas užduotis, jų vykdomiems projektams, senų žmonių priežiūrai neskyrėme pinigų, norėjome, kad vaikai kiek įmanoma stengtųsi būti kuo išradingesni, išnaudotų bendruomenių resursus, į savo projektus įtraktų bendruomenę, kitus bendraamžius, savo projektams paramos gautų iš įvairių organizacijų.

Siekiant pritraukti vaikus, ypač linkusius nusikalsti, į projektą labai svarbus projekto dalyvių skatinimas, finansinė nauda, nes kitaip būtų labai sudėtinga juos sudominti. Dėl šios priežasties jiems pažadėjome gerus prizus projekto pabaigoje, kad projektas neatsibostų jį suskirstėme į dvi dalis, po pirmosios suorganizavome įdomią stovyklą kaimo turizmo sodyboje, žaidėme dažasvydį, sportavome. Projekto pabaigoje trys komandos gavo kūrybingus prizus, jos pačios už tam tikras pinigų sumas turėjo susiplanuoti keliones po Lietuvą policijos automobiliu.

Apie vykdytą projektą informacija buvo skelbiama Anykščių rajoninėje spaudoje, Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato interneto svetainėje www.policija.lt/utena/, projektas pristatytas Utenos kolegijos studentams, kelioms mokykloms.

4. projekto atitikimas kriterijams, kurie nustatyti Nusikaltimų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos projektų (programų) konkurso nuostatų 24 punkte.

4.1. Projektu siekiama spręsti vieną iš aktualiausių problemų ne tik policijai, bet ir visuomenei. Linkę nusikalsti vaikai, sukelia įvairių problemų ne tik savo artimiesiems, bet ir bendraamžiams, mokykloms, bendruomenei. Į šią problemą nekreipiant dėmesio, ar sprendžiant ją lengviausiu keliu, tai yra šiuos jaunuolius baudžiant įstatymų numatyta tvarka, dažniausiai pasiekiamo to, kad jie nuo mūsų nutolsta, niekuo nebepasitiki, savo problemas sprendžia visuomenei nepriimtinais metodais, jie linkę į žalingus įpročius, į visuomenei nepriimtina veiklą dažnai įtraukia ir kitus bendraamžius.

4.2. Projektą labai gerai įvertino mokyklų, kurių moksleiviai dalyvavo projekte, pedagogai. Projektą gerai vertina moksleiviai, jiems tokia veikla įdomi, didelė konkurencija tarp moksleivių norinčių patekti į šį projektą. Projektuose dalyvavę vaikai žymiai mažiau problemų turi su teisėsauga, keičiasi jų draugų ratas, elgsena;

4.3. Tai pakankamai sudėtingas projektas, jį rengiant būtinas pedagogų, psichologų, policijos pareigūnų, bendruomenės bendradarbiavimas. Mūsų projektas įgyvendintas bendradarbiaujant su keturiomis mokyklomis, su Anykščių rajono savivaldybės Švietimo centru, Socialinės paramos skyriumi. Organizuodami projektą organizatoriai ir atskirai komandos pagalbos kreipėsi į seniūnijas, įvairias įmones, organizacijas. Komandos įgyvendindamos savo projektus į juos įtraukė daug bendraamžių. Projekte aktyviai talkino jaunieji policijos rėmėjai.

4.4. Manome, kad panašūs projektai gali būti vykdomi, bet kurioje Lietuvos savivaldybėje. Kadangi į projektą įtraukiamas pakankamai skirtingas, įvairių charakterių jaunimas, vykdant šį projektą būtina psichologų pagalba, vykdant šį projektą turėtų bendradarbiauti keletas institucijų.

4.5. Šis projektas sukurtas Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato Anykščių rajono policijos komisariate. Manome, kad tai naujoviškas, paremtas sportiniu principu, įdomus jaunimui projektas, laužantis susiformavusius stereotipus, keičiantis požiūrį į linkusius nusikalsti vaikus.

PRIDEDAMA. Kompaktinis diskas su paraiškos elektronine versija ir nuotraukomis iš 2011 metais vykusio projekto „KEISIS IR KEISK“; kompaktinis diskas su filmu sukurtu apie 2010 metais vykusį projektą.

Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato
Anykščių rajono policijos komisariato viršininkas

Rimantas Čepulis

Projekto vadovas

Valdas Palionis